# T004 A HÀM IV 180-Kinh Cù Đàm Di-Phẩm Tâm

*Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)*

180. KINH CUØ-ÑAØM-DI1

Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät du hoùa taïi Thích-ki-saáu, ôû taïi Gia-beä-la-veä, trong vöôøn Ni-caâu- loaïi2. Baáy giôø, Ma-ha Baù-la-xaø-baùt-ñeà Cuø-ñaøm-di3 ñem moät chieác y môùi saéc vaøng, deät baèng kim tuyeán, ñeán choã Ñöùc Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã saùt chaân Phaät, ngoài xuoáng moät beân roài thöa raèng: “Baïch Theá Toân, chieác y môùi saéc vaøng deät baèng kim tuyeán naøy, toâi töï caét may cho Theá Toân. Mong Theá Toân thöông xoùt toâi maø thaâu naïp cho. Ñöùc Theá Toân noùi: “Naøy Cuø-ñaøm-di, haõy ñem y naøy daâng cuùng cho chuùng Tyø-kheo. Daâng cuùng cho chuùng Tyø-kheo töùc laø ñaõ cuùng döôøng Ta, cuõng nhö ñaõ cuùng döôøng ñaïi chuùng. Laàn thöù hai, roài laàn thöù ba. Ñaïi Sanh Chuû4 Cuø-ñaøm-di vaãn thöa: “Baïch Theá Toân, chieác y môùi saéc vaøng deät baèng kim tuyeán naøy, toâi töï caét may cho Theá Toân. Mong Theá Toân thöông xoùt toâi maø thaâu naïp cho. Laàn thöù hai, roài laàn thöù ba, Ñöùc Theá Toân cuõng vaãn noùi: “Naøy Cuø-ñaøm-di, haõy ñem y naøy daâng cuùng cho chuùng Tyø-kheo. Daâng cuùng cho chuùng Tyø-kheo töùc laø ñaõ cuùng döôøng Ta, cuõng nhö ñaõ cuùng döôøng ñaïi chuùng. Baáy giôø, Toân giaû A-nan ñöùng phía sau Ñöùc Theá Toân, caàm quaït haàu Phaät, lieàn thöa raèng: “Baïch Theá Toân, Ñaïi Sanh Chuû Cuø-ñaøm-di ñaõ ñem laïi cho Theá Toân nhieàu lôïi ích, ñaõ baûo döôõng Theá Toân sau khi thaân maãu Theá Toân qua ñôøi”. Ñöùc Theá Toân noùi: “Naøy A-nan, thaät söï nhö vaäy. Naøy A-nan, thaät söï nhö vaäy. Ñaïi Sanh Chuû Cuø-ñaøm-di ñaõ ñem laïi cho Ta nhieàu lôïi ích, ñaõ baûo döôõng Ta sau khi thaân maãu Ta qua ñôøi. Nhöng naøy A-nan, Ta cuõng ñem laïi cho Ñaïi Sanh Chuû Cuø-ñaøm-di nhieàu lôïi ích. Vì sao vaäy? Ñaïi Sanh Chuû Cuø-ñaøm-di nhôø Ta maø ñöôïc quy y Phaät, Phaùp vaø chuùng Tyø-kheo, khoâng nghi ngôø Ba ngoâi toân quyù, Khoå, Taäp, Dieät, Ñaïo, thaønh töïu tín, giôùi, ña vaên, boá thí, trí tueä, xa lìa nghieäp

1. Töông ñöông Paøli, M.142 Dakkhiòaøvibhaíga-sutta. Haùn, bieät dòch, No.84 Phaät Thuyeát Phaân Bieät Boá Thí Kinh, Toáng Thi Hoä dòch. 2. Thích-ki-saáu, Ca-beä-la-veä, Ni-caâu-loaïi thoï vieân Paøli:
Sakkesu viharati Kapilavatthusmiö nigrodhaøraøme, soáng nhöõng ngöôøi hoï Thích, trong tinh xaù (vöôøn) Nigrodha, Ca-tì-la-veä. 3. Ma-ha Baù-la-xaø-baùt-ñeà Cuø-ñaøm-di Thöôøng ñoïc theo phieân aâm laø
Ma-ha Ba- xaø-ba-ñeà, dòch laø Ñaïi AÙi Ñaïo; ñoaïn döôùi dòch laø Ñaïi Sanh Chuû. Xem kinh 116. Paøli: Mahaø-Pajaøpati Gotamì. 4. Ñaïi Sanh Chuû xem
cht. treân.

saùt, ñoaïn töø nghieäp saùt, khoâng cho maø laáy, taø daâm, noùi doái, xa lìa nghieäp uoáng röôïu, ñoaïn töø nghieäp uoáng röôïu. A-nan, neáu coù ngöôøi nhôø ngöôùi maø ñöôïc quy y Phaät, Phaùp vaø chuùng Tyø-kheo, khoâng nghi ngôø ba ngoâi toân quyù, khoâng nghi ngôø Khoå, Taäp, Dieät, Ñaïo, thaønh töïu tín, giôùi, ña

vaên, boá thí, trí tueä, xa lìa nghieäp saùt, ñoaïn töø nghieäp saùt, khoâng cho maø laáy, taø daâm, noùi doái, xa lìa nghieäp uoáng röôïu, ñoaïn töø nghieäp uoáng röôïu, thì ngöôøi naøy cuùng döôøng laïi ngöôøi kia, duø cho ñeán suoát ñôøi, uoáng aên, aùo chaên, giöôøng choõng, thuoác thang vaø ñuû caùc thöù vaät duïng cho ñôøi soáng, vaãn chöa theå ñeàn ôn. “Laïi nöõa, naøy A-nan, coù baûy loaïi boá thí cho Taêng chuùng, vaø coù möôøi loaïi boá thí rieâng cho töøng ngöôøi, seõ ñöôïc ñaïi phöôùc, ñöôïc ñaïi quaû, ñöôïc ñaïi coâng ñöùc, ñöôïc quaû baùo roäng lôùn. “Naøy A-nan, theá naøo goïi laø baûy loaïi boá thí cho Taêng chuùng seõ ñöôïïc ñaïi phöôùc, ñöôïc ñaïi quaû, ñöôïc ñaïi coâng ñöùc, ñöôïc quaû baùo roäng lôùn? “Thieän nam töû hay thieän nöõ nhaân coù tín taâm5 khi Phaät coøn taïi theá, Phaät laø vò ñöùng ñaàu, maø boá thí cho Phaät vaø chuùng Tyø-kheo, nhö vaäy goïi laø loaïi boá thí thöù nhaát cho Taêng chuùng seõ ñöôïc ñaïi phöôùc, ñöôïc ñaïi quaû, ñöôïc ñaïi coâng ñöùc, ñöôïc quaû baùo roäng lôùn. “Thieän nam töû hay thieän nöõ nhaân coù tín taâm, sau khi Theá Toân nhaäp Nieát-baøn khoâng laâu, boá thí cho caû hai boä chuùng, boá thí cho chuùng Tyø-kheo, boá thí cho chuùng Tyø-kheo-ni; ñi vaøo tinh xaù Tyø-kheo baïch vôùi chuùng raèng ‘Mong trong chuùng ôû ñaây cöû ra moät soá Tyø-kheo ñeå chuùng con ñöôïc boá thí’; ñi vaøo tinh xaù Tyø-kheo-ni baïch vôùi chuùng raèng ‘Mong trong chuùng ôû ñaây cöû ra moät soá Tyø-kheo-ni ñeå chuùng con ñöôïc boá thí’. Nhö vaäy goïi laø loaïi boá thí thöù naêm cho Taêng chuùng, seõ ñöôïc ñaïi phöôùc, ñöôïc ñaïi quaû, ñöôïc ñaïi coâng ñöùc, ñöôïc quaû baùo roäng lôùn. “Naøy A-nan, trong thôøi töông lai, coù Tyø-kheo thuoäc loaïi danh taùnh6, khoaùc aùo ca-sa maø khoâng tinh taán, vò aáy ñaõ khoâng tinh taán, khoâng tinh caàn maø vaãn ñöôïc boá thí vì coù ôû trong chuùng, duyeân nôi chuùng, ôû treân chuùng, nhaân nôi chuùng, Ta noùi luùc baáy giôø thí chuû seõ ñöôïc phöôùc voâ löôïng khoâng theå ñeám, khoâng theå keå, ñöôïc thieän, ñöôïc laïc; huoáng nöõa laø boá thí cho Tyø-kheo thaønh töïu haønh söï7, thaønh töïu töø söï8, thaønh töïu caû haønh söï vaø töø söï, thaønh töïu chaát tröïc, thaønh töïu nhu nhuyeán, thaønh töïu caû chaát tröïc vaø nhu nhuyeán, thaønh töïu nhaãn, thaønh töïu laïc, thaønh töïu caû nhaãn vaø laïc, thaønh töïu töông öng, thaønh töïu kinh kyõ, thaønh töïu caû töông öng vaø kinh kyõ, thaønh töïu oai nghi, thaønh töïu haønh lai du9, thaønh töïu caû oai nghi vaø haønh lai du10, thaønh töïu tín, thaønh töïu giôùi, thaønh töïu ña vaên, thaønh töïu thí, thaønh töïu tueä, thaønh töïu caû tín, giôùi, ña vaên, thí, tueä. Nhö vaäy goïi laø loaïi boá thí thöù baûy cho Taêng chuùng, seõ ñöôïc ñaïi phöôùc, ñöôïc ñaïi quaû, ñöôïc ñaïi coâng ñöùc,

5. Tín toäc taùnh nam, toäc taùnh nöõ. 6. Danh taùnh chuûng, chæ Tyø-kheo chæ coù danh töï, chöù khoâng coù thöïc chaát (?). Paøli: Gotrabhuno. 7. Töùc boán haønh: khoâng an oån, an oån, ñieàu phuïc vaø tòch tònh. Chuùng ñeä töû Phaät haønh ba loaïi sau. Tham chieáu Paøli, D. 33. Saígìti-suttanta: catasso paæipadaø: akkhamaø paòipadaø (khoâng kham nhaãn), khamaø paæipadaø (kham nhaãn), damaø paæipadaø (ñieàu phuïc), samaø paæipadaø (tòch tónh). 8. Töø söï, trong kinh 215, taùm thaéng xöù ñöôïc goïi laø taùm töø xöù, nhöng ôû ñaây töø söï coù theå chæ cho boán thoâng haønh (xem kinh soá 215 ôû sau). 9. Haønh lai du, tham khaûo Phaùp Uaån 3 (No.1537, Ñaïi 26, trang 463 b), ñöôïc goïi laø Phaùp tuøy, töùc taùm chi Thaùnh

ñaïo. Chuùng ñeä töû cuûa Phaät tuøy thuaän du lòch thieäp haønh trong ñoù. 10. Möôøi söï thaønh töïu treân ñaây, tröø nhöõng thaønh töïu: nhu nhuyeán, nhaãn vaø laïc, coøn laïi coù theå so vôùi nhöõng ñöùc taùnh Taêng baûo thöôøng ñöôïc taùn thaùn, maø theo vaên cuûa Taäp Dò vaø Phaùp Uaån nhö vaày: “Cuï tuùc dieäu haønh, chaát tröïc haønh, phaùp tuøy phaùp haønh, hoøa kænh haønh, tuøy phaùp haønh”.

ñöôïc quaû baùo roäng lôùn. “Ñoù goïi laø baûy loaïi boá thí cho Taêng chuùng seõ ñöôïc ñaïi phöôùc, ñöôïc ñaïi quaû, ñöôïc ñaïi coâng ñöùc, ñöôïc quaû baùo roäng lôùn. “Naøy A-nan, theá naøo goïi laø möôøi boán loaïi boá thí rieâng cho töøng ngöôøi seõ ñöôïc ñaïi phöôùc, ñöôïc ñaïi quaû, ñöôïc ñaïi coâng ñöùc, quaû baùo roäng lôùn? “Thieän nam töû hay thieän nöõ coù tín nhaân boá thí cho Ñöùc Nhö Lai, boá thí cho Duyeân giaùc, boá thí cho A-la-haùn, boá thí cho A-la-haùn höôùng, boá thí cho A-na-haøm, boá thí cho A-na-haøm höôùng, boá thí cho Tö-ñaø-haøm, boá thí cho Tö-ñaø-haøm höôùng, boá thí cho Tu- ñaø-hoaøn, boá thí cho Tu-ñaø-hoaøn höôùng, boá thí cho Tieân nhaân ngoaïi ñaïo ly duïc, boá thí cho ngöôøi tinh taán, boá thí cho ngöôøi khoâng tinh taán, boá thí cho suùc sanh. “Naøy A-nan, boá thí cho suùc sanh ñöôïc phöôùc traêm laàn hôn. “Boá thí cho ngöôøi khoâng tinh taán ñöôïc phöôùc ngaøn laàn hôn. “Boá thí cho ngöôøi tinh taán ñöôïc phöôùc traêm ngaøn laàn hôn. “Boá thí cho Tieân nhaân ngoaïi ñaïo ly duïc ñöôïc phöôùc öùc traêm ngaøn laàn hôn. “Boá thí cho vò Tu-ñaø-hoaøn höôùng ñöôïc phöôùc voâ löôïng. “Boá thí cho vò ñaéc Tu-ñaø-hoaøn ñöôïc phöôùc voâ löôïng. “Boá thí cho vò Tö-ñaø-haøm höôùng ñöôïc phöôùc voâ löôïng. “Boá thí cho vò ñaéc Tö-ñaø-haøm ñöôïc phöôùc voâ löôïng. “Boá thí cho vò A-na-haøm höôùng ñöôïc phöôùc voâ löôïng. “Boá thí cho vò ñaéc a-na-haøm ñöôïc phöôùc voâ löôïng. “Boá thí cho vò A-la-haùn höôùng ñöôïc phöôùc voâ löôïng. “Boá thí cho vò ñaéc A-la-haùn ñöôïc phöôùc voâ löôïng. “Huoáng nöõa laø boá thí cho Ñöùc Nhö Lai, Baäc Voâ Sôû Tröôùc, Ñaúng Chaùnh Giaùc. “Ñaây laø möôøi boán loaïi boá thí rieâng cho töøng ngöôøi, seõ ñöôïc ñaïi phöôùc, ñöôïc ñaïi quaû, ñöôïc ñaïi coâng ñöùc, ñöôïc ñaïi quaûng baùo. “Laïi nöõa, naøy A-nan, coù boán loaïi boá thí vaø chæ ba loaïi ñöôïc thanh tònh. “Nhöõng gì laø boán? Coù loaïi boá thí do thí chuû thanh tònh, khoâng phaûi do ngöôøi thoï nhaän. Coù loaïi boá thí do ngöôøi thoï nhaän thanh tònh, chöù khoâng phaûi do thí chuû. Coù loaïi boá thí khoâng phaûi do thí chuû thanh tònh, cuõng khoâng phaûi do ngöôøi thoï nhaän. Coù loaïi boá thí do thí chuû thanh tònh vaø ngöôøi thoï nhaän cuõng vaäy. “Naøy A-nan, theá naøo goïi laø loaïi boá thí do thí chuû thanh tònh, khoâng phaûi do ngöôøi thoï nhaän? Laø thí chuû thì tinh taán, tu haønh dieäu phaùp, thaáy coù ñôøi sau, thaáy coù quaû baùo11. Do thaáy nhö vaäy neân noùi nhö vaäy, raèng ‘Coù söï boá thí, coù quaû baùo cuûa söï boá thí’. Coøn ngöôøi thoï nhaän thì khoâng tinh taán, tu haønh aùc phaùp, khoâng thaáy coù ñôøi sau, khoâng thaáy coù quaû baùo. Do thaáy nhö vaäy neân noùi nhö vaäy, raèng ‘Khoâng coù söï boá thí, khoâng coù quaû baùo cuûa söï boá thí’. Nhö vaäy goïi laø loaïi boá thí do thí chuû thanh tònh, khoâng phaûi do ngöôøi thoï nhaäïn. “Naøy A-nan, theá naøo goïi laø loaïi boá thí do ngöôøi thoï nhaän thanh tònh, khoâng phaûi do thí chuû? Laø thí chuû thì khoâng tinh taán, tu haønh aùc phaùp, khoâng thaáy coù ñôøi sau, khoâng thaáy coù quaû baùo. Do thaáy nhö vaäy neân noùi nhö vaäy, raèng ‘Khoâng

coù söï boá thí, khoâng coù quaû baùo cuûa söï boá thí’. Coøn ngöôøi thoï nhaän thì tinh taán, tu haønh dieäu phaùp, thaáy coù ñôøi sau, thaáy coù quaû baùo. Do thaáy nhö vaäy neân noùi nhö vaäy, raèng ‘Coù söï boá thí, coù quaû baùo cuûa söï boá thí’. Nhö vaäy goïi laø loaïi boá thí do ngöôøi thoï nhaän thanh tònh, khoâng phaûi do thí chuû. “Naøy A-nan, theá naøo goïi laø loaïi boá thí khoâng phaûi do thí chuû thanh tònh, cuõng khoâng

11. Kieán lai kieán quaû; Xem Taäp Dò (No.1536, Ñaïi 26, trang 402): höõu y kieán, höõu quaû kieán.

phaûi do ngöôøi thoï nhaän? Laø thí chuû thì khoâng tinh taán, tu haønh aùc phaùp, khoâng thaáy coù ñôøi sau, khoâng thaáy coù quaû baùo. Do thaáy nhö vaäy neân noùi nhö vaäy, raèng ‘Khoâng coù söï boá thí, khoâng coù quaû baùo cuûa söï boá thí’. Vaø ngöôøi thoï nhaän cuõng khoâng tinh taán, tu haønh aùc phaùp, khoâng thaáy coù ñôøi sau, khoâng thaáy coù quaû baùo. Do thaáy nhö vaäy neân noùi nhö vaäy, raèng ‘Khoâng coù söï boá thí, khoâng coù quaû baùo cuûa söï boá thí’. Nhö vaäy goïi laø loaïi boá thí khoâng phaûi do thí chuû thanh tònh, cuõng khoâng phaûi do ngöôøi thoï nhaän. “Naøy A-nan, theá naøo goïi laø loaïi boá thí do thí chuû thanh tònh vaø ngöôøi thoï nhaän cuõng vaäy? Laø thí chuû thì tinh taán, tu haønh dieäu phaùp, thaáy coù ñôøi sau, thaáy coù quaû baùo. Do thaáy nhö vaäy neân noùi nhö vaäy, raèng ‘Coù söï boá thí, coù quaû baùo cuûa söï boá thí’. Vaø ngöôøi thoï nhaän cuõng tinh taán, tu haønh dieäu phaùp, thaáy coù ñôøi sau, thaáy coù quaû baùo. Do thaáy nhö vaäy neân noùi nhö vaäy, raèng ‘Coù söï boá thí, coù quaû baùo cuûa söï boá thí’. Nhö vaäy goïi laø loaïi boá thí do thí chuû thanh tònh vaø ngöôøi thoï nhaän cuõng vaäy.” Luùc baáy giôø Ñöùc Theá Toân noùi baøi keä raèng: Ngöôøi tinh taán thí ngöôøi khoâng tinh taán Thí ñuùng phaùp ñöôïc taâm hoan hyû Vì tin coù nghieäp vaø quaû baùo Loaïi thí naøy thí chuû thanh tònh. Khoâng tinh taán thí ngöôøi tinh taán Khoâng ñuùng phaùp, khoâng taâm hoan hyû Vì khoâng tin nghieäp vaø quaû baùo Loaïi thí naøy ngöôøi nhaän thanh tònh. Ngöôøi giaûi ñaõi thí khoâng tinh taán Khoâng ñuùng phaùp, khoâng taâm hoan hyû Vì khoâng tin nghieäp vaø quaû baùo Loaïi thí naøy khoâng ñöôïc quaûng baùo Ngöôøi tinh taán thí ngöôøi tinh taán Laø ñuùng phaùp, ñöôïc taâm hoan hyû Vì tin coù nghieäp vaø quaû baùo Loaïi thí naøy ñaït ñöôïc quaûng baùo. Keû noâ tyø vaø keû baàn cuøng Hoan hyû töï mình laøm boá thí Vì tin coù nghieäp, coù quaû baùo Boá thí nhö vaäy thieân nhaân khen. Kheùo leùo giöõ gìn caû thaân mieäng Ñöa tay caàu xin ñuùng Chaùnh phaùp Ngöôøi ly duïc thí ngöôøi ly duïc Ñoù chính laø taøi thí ñeä nhaát. Phaät thuyeát nhö vaäy. Toân giaû A-nan vaø caùc Tyø-kheo sau khi nghe Phaät thuyeát, hoan hyû phuïng haønh.

*Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.*